

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Μακροοικονομικές Γ Δημοσιονομικές Εξελίξεις

Τεύχος 7 - Μάρτιος 2019

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αμερικής 11
Αθήνα 106 72

www.hfisc.gr

T: 211 1039600
Φ: 210 3615531
e-mail: hfisc@hfisc.gr

- Αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,9% σε ετήσια βάση για το 2018· αποτέλεσμα της αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης και της συγκράτησης σε χαμηλότερα επίπεδα του ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

- Σε κάμψη οι επενδύσεις το 2018· με μικτά πρόσημα οι επιμέρους κατηγορίες. Παραμένει χαμηλή η συνεισφορά των επενδύσεων στη διαμόρφωση του ΑΕΠ.

- Σταθερή η βελτίωση στην αγορά εργασίας, με τόνωση της απασχόλησης και κάμψη της ανεργίας κατά σχεδόν τρεις ποσοστιαίες μονάδες το 2018.

- Τάση ενίσχυσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης το τελευταίο έτος.

- Ανησυχητική η αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στο 2,9% του ΑΕΠ, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος· το υψηλότερο ποσοστό από το 2012.

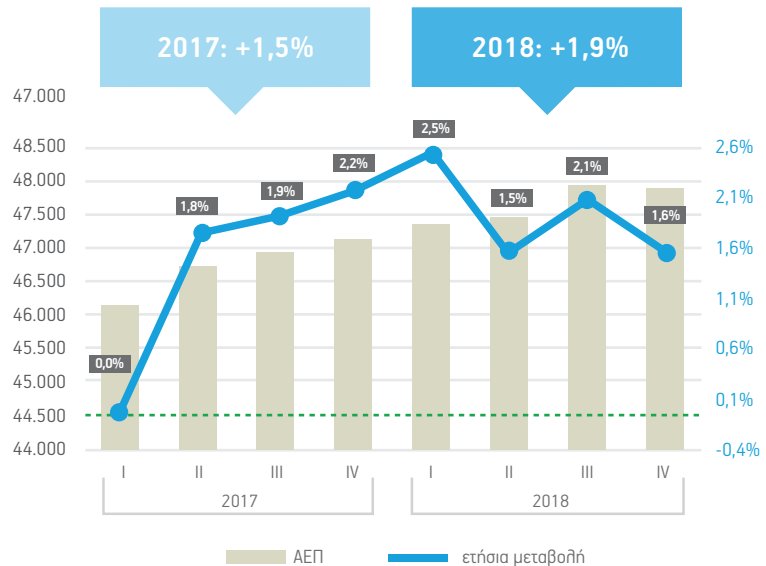
- Διαμόρφωση των ροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων σε υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με πέρυσι (+€442 εκατ.).

- Σημαντική η κάμψη των αποδόσεων του δεκαετούς ομολόγου του ελληνικού δημοσίου.

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Το ΑΕΠ εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 1,6% το δ' τρίμηνο του 2018 έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2017, με αποτέλεσμα να αναμένεται ετήσια μεγέθυνση της τάξης του 1,9% για το 2018. Η επίδοση αυτή είναι ελαφρώς χαμηλότερη από το «στόχο» του Υπουργείου Οικονομικών (στόχος για 2,1% ετήσια μεγέθυνση). Σημειώνεται πάντως ότι η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 1,9% είναι η μεγαλύτερη που έχει καταγραφεί από το 2007. Η θετική μεταβολή οφείλεται κατά βάση στην αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και στην ταχύτερη αύξηση των εξαγωγών σε σχέση με τις εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, οδηγώντας σε περιορισμό του ελλείμματος κατά €2,5 δισ. περίπου (μεταβολή σε πραγματικούς όρους έτους αναφοράς 2010, αλυσωτοί δείκτες όγκου)¹. Ελαφρά αυξήθηκε ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου, λόγω αυξημένων συσσωρεύσεων αποθεμάτων παρόλο που ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου σημείωσε κάμψη της τάξης του 12%, περίπου. Η δημόσια κατανάλωση διατηρήθηκε για ένα ακόμα έτος με αρνητικό πρόσημο (-2,5%) συναρτώμενη ευθέως με την επίτευξη υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων

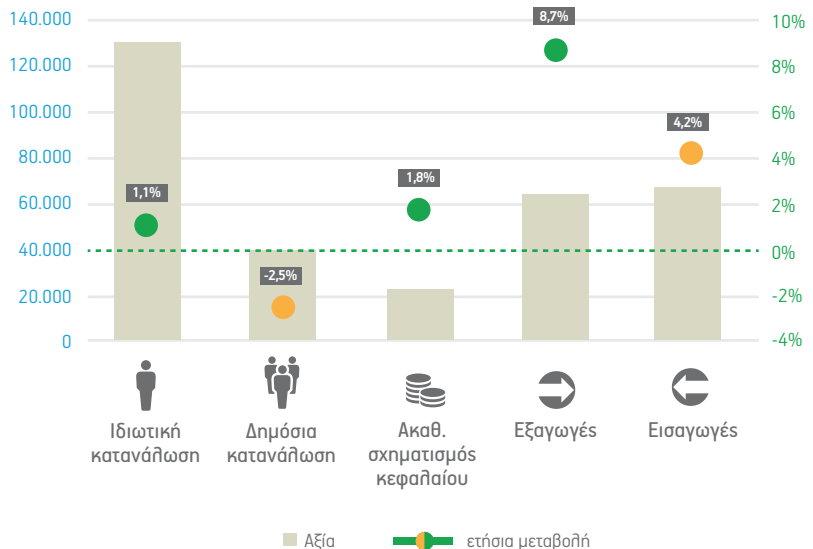
Διάγραμμα 1: Εξέλιξη Α.Ε.Π. τριμήνου (σε εκατ. € και μεταβολή σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση, αλυσωτοί δείκτες όγκου, σταθερές τιμές 2010)

Ειδικότερα, το 2018, η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 1,1%, στηρίζομενη κυρίως στην αύξηση της απασχόλησης που συντελέστηκε το 2018 και στην εν γένει βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Στις θετικές εξελίξεις καταγράφεται επίσης η σημαντική άνοδος της αξίας των εξαγωγών κατά 8,7%, η οποία οφείλεται σχεδόν εξίσου σε αύξηση εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών (κυρίως τουρισμός). Η αύξηση των εισαγωγών αποδίδεται κατά βάση σε αύξηση των εκροών για υπηρεσίες. Η κάμψη των επενδύσεων (ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου) (βλ. γραφική απεικόνιση 1 στο παράρτημα) ωστόσο προβληματίζει, ειδικά όταν οι προοπτικές για διατηρήσιμη μεγέθυνση -περί το 2%-τα επόμενα χρόνια στηρίζονται στο σενάριο ισχυρής ετήσιας αύξησης των επενδύσεων άνω του 10%. Επίσης σημειώνεται ότι ως ποσοστό του ΑΕΠ, οι επενδύσεις παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο. Το ύψος τους υπολείπεται σημαντικά του αντίστοιχου Ευρωπαϊκού μέσου όρου ενώ είναι χαμηλότερο και σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες που εξήλθαν από τα προγράμματα οικονομικής προσαρμογής (βλ. γραφική απεικόνιση 2 στο παράρτημα). Το γεγονός πάντως ότι η κάμψη εντός του 2018 οφείλεται αποκλειστικά στις δύο κατηγορίες «Άλλες Κατασκευές» (κυρίως πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων) και «Μεταφορικός εξοπλισμός και οπτικά συστήματα» (κυρίως εισαγωγές πλοίων) αφήνουν περιθώρια αισιοδοξίας για ανάκαμψη του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου εντός του 2019.

Διάγραμμα 2: Βασικές Συνιστώσες του ΑΕΠ (Αξία και ετήσια μεταβολή 2017/2018)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση, αλυσωτοί δείκτες όγκου, σταθερές τιμές 2010)

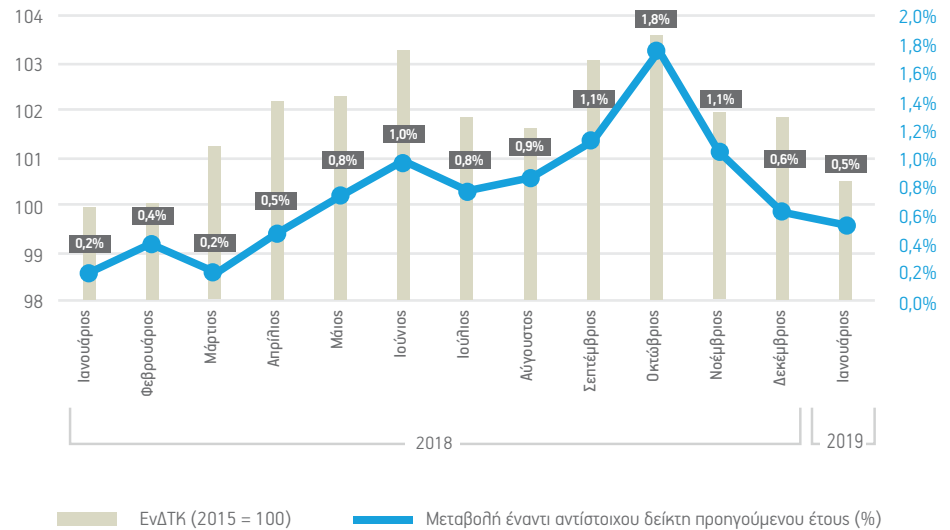
*Η πράσινη κουκίδα αντιστοιχεί σε θετική -από τη σκοπιά της μεγέθυνσης- εξέλιξη και η πορτοκαλί σε αρνητική.

¹ Σε τρέχουσες τιμές, η εν λόγω συγκράτηση του ελλείμματος περιορίζεται σε €1.355 εκατ. (από έλλειμμα €1.838 εκατ. το 2017 σε έλλειμμα €483 εκατ. το 2018). Σημειώνεται, ωστόσο, πως η θετική αυτή εικόνα μεταβιβάζεται σημαντικά εάν ληφθούν υπόψη τα σχετικά στοιχεία της ΤΠΕ, βάσει των οποίων το έλλειμμα του ισολογίου αγαθών και υπηρεσιών όχι μόνο δεν αυξηθηκε αλλά διευστάθηκε από €1.790 εκατ. το 2017 σε €3.136 εκατ. το 2018 (Διάγραμμα 10). Σε κάθε περίπτωση τίθεται ζήτημα ως προς την εικόνα που τελικά διαμορφώνεται για το ελληνικό εξωτερικό ισοζύγιο το 2018 από αυτές τις δύο αντικρουόμενες εκτιμήσεις, οι οποίες πιθανώς να οφείλονται σε διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Πάντως η ΕΛΣΤΑΤ αναφέρει ότι αυτή η πρώτη εκτίμηση για το ΑΕΠ και τις συνιστώσες θα αναθεωρηθεί εντάσσοντας, μεταξύ άλλων, ετήσια στοιχεία του ισολογίου πληρωμών και εξωτερικού εμπορίου τα οποία θα ληφθούν υπόψη στην προγραμματισμένη δεύτερη εκτίμηση τον Οκτώβριο του 2019.

Πληθωρισμός

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2018, οι ποσοστιαίες μεταβολές του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη του προηγούμενου έτους κυμάνθηκαν σε θετικά επίπεδα (μεταξύ 0,2% και 1,8%) και ο μέσος ΕνΔΤΚ του δωδεκαμήνου Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2018 διαμορφώθηκε σε 0,8% (έναντι 1,1% το 2017). Η μεταβολή των τιμών διατηρήθηκε θετική και κατά τις αρχές του 2019, με τον ΕνΔΚΤ να αυξάνεται κατά 0,5%. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις τιμών παρατηρήθηκαν στους κλάδους των Επικοινωνιών (+5,1%), της Διατροφής/Μη αλκοολούχων ποτών(+1,6%) και των Αλκοολούχων ποτών/Καπνού (+1,3%). Από την άλλη πλευρά, οι σημαντικότερες μειώσεις καταγράφηκαν στους κλάδους των Διαρκών αγαθών (-1,9%), των Μεταφορών (-0,8%) και της Εκπαίδευσης (-0,8%).

Διάγραμμα 3: Μηνιαία Εξέλιξη Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή: Ιανουάριος 2018 – Ιανουάριος 2019

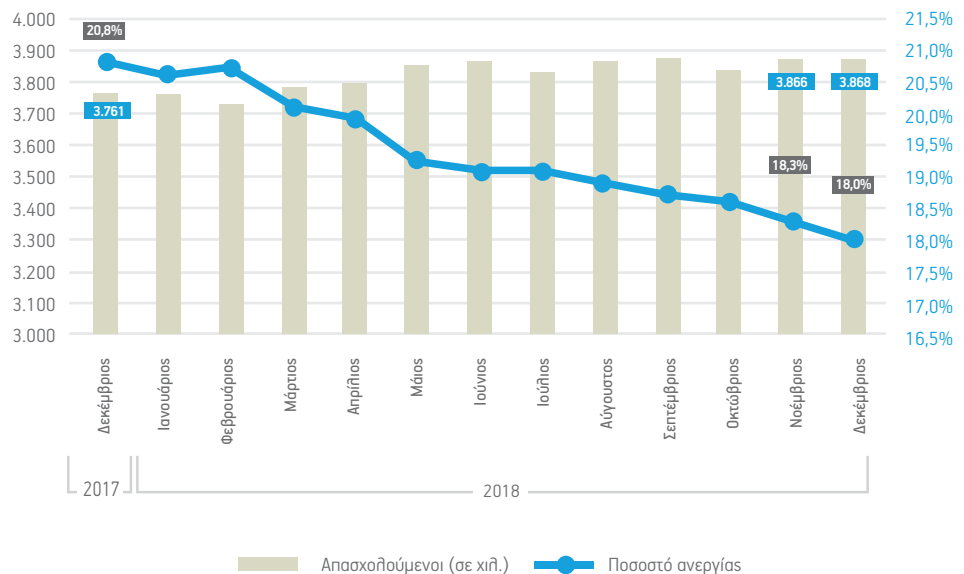

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Απασχόληση

Η βελτίωση στην αγορά εργασίας καθ' όλη τη διάρκεια του 2018 ήταν σταθερή. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, το Δεκέμβριο του 2018 το εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας περιορίστηκε σε 18% έναντι 18,3% του προηγούμενου μήνα και 20,8% του Δεκεμβρίου του 2017. Ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε σε 3.868 χιλ., αυξημένος κατά 107 χιλ. (+2,8%) σε σχέση με το 2017 και ο αριθμός των ανέργων περιορίστηκε σε 852 χιλ., μειωμένος κατά 138 χιλ. (-14%) σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2017. Επίσης, μειώθηκε ο αριθμός των οικονομικά μη ενεργών ατόμων κατά 9 χιλ. (-0,3%) και διαμορφώθηκε στις 3.237 χιλ.

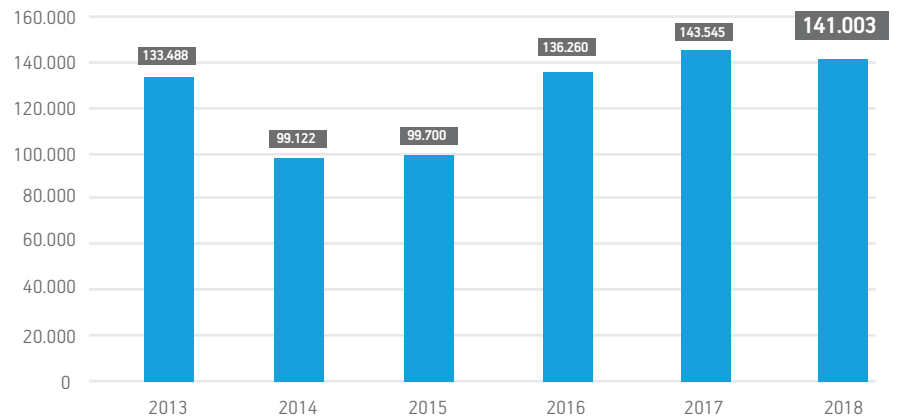
Διάγραμμα 4: Αριθμός απασχολούμενων και ποσοστό ανεργίας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ – Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Κατά το 2018, οι προσλήψεις εργαζομένων με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ανήλθαν σε 2.668.923 και οι απολύσεις/αποχωρήσεις σε 2.527.920. Επομένως, το ισοζύγιο των ροών μισθωτής απασχόλησης ήταν θετικό για έκτη συνεχόμενη χρονιά και διαμορφώθηκε σε 141.003 νέες θέσεις εργασίας, ελαφρώς μειωμένο σε σχέση με το 2017 κατά 2.542 θέσεις. Η θετική εικόνα του ισοζυγίου διατηρείται κατά το πρώτο δίμηνο του 2019, με τις νέες θέσεις εργασίας να ανέρχονται σε 5.507 έναντι 86 της αντίστοιχης περιόδου του 2018. Ειδικότερα, κατά το μήνα Φεβρουάριο, θετικό ισοζύγιο εμφάνισαν κυρίως οι κλάδοι των υπηρεσιών εστίασης (+6.429) και των καταλυμάτων (+2.931).

Διάγραμμα 5: Καθαρός αριθμός νέων θέσεων μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα (ετήσια στοιχεία)

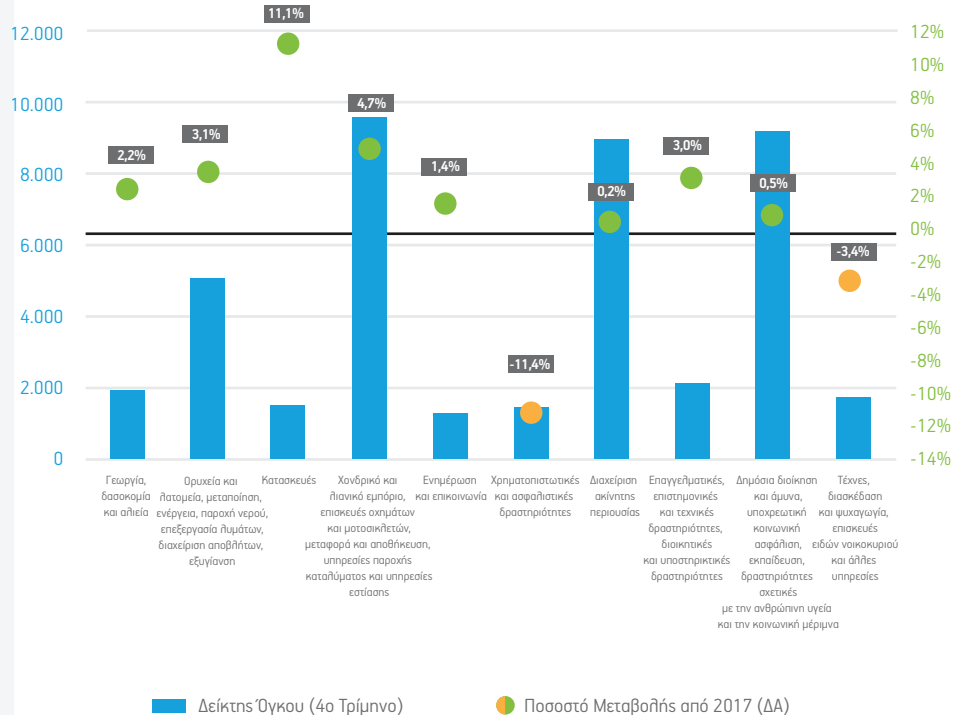

Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ

Κλαδικές Εξελίξεις / Δείκτες Οικονομικού Κλίματος

Σε σχέση με το 4ο τρίμηνο του 2017, οι περισσότεροι κλάδοι σημείωσαν αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους. Ιδιαίτερα υψηλή επίδοση παρουσίασε ο κλάδος των κατασκευών με 11%, περίπου. Καλή επίδοση κατέγραψαν και οι κλάδοι «χονδρικό-λιανικό εμπόριο κλπ» και «ορυχεία – λατομεία». Στον αντίποδα τη μεγαλύτερη μείωση της προστιθέμενης αξίας κατέγραψε ο κλάδος χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων, ο οποίος σημείωσε πτώση κατά 11,4%.

Διάγραμμα 6: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά κλάδο κατά το 6^ο τρίμηνο 2018 και ποσοστιαία μεταβολή σε σύγκριση με το 6^ο τρίμηνο 2017

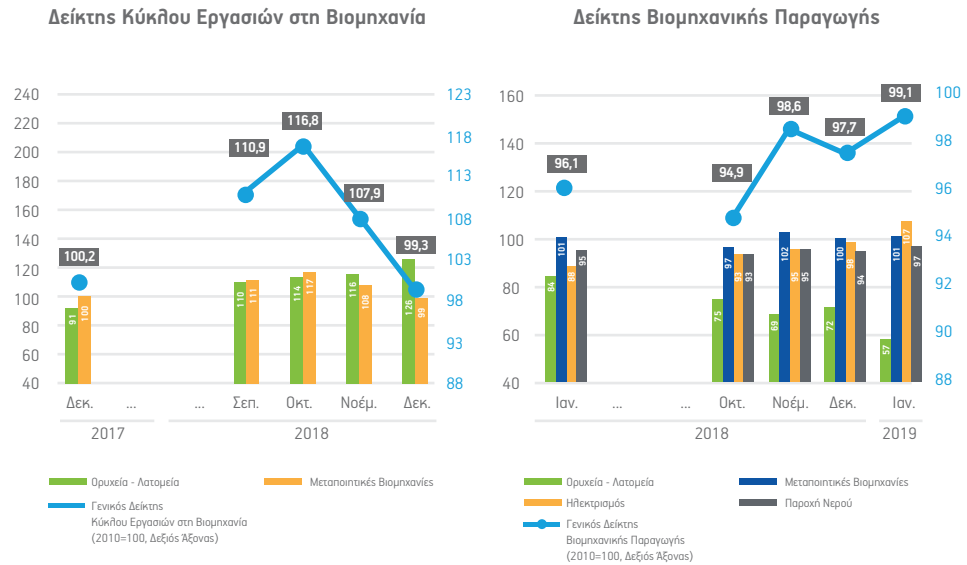
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - (Αθυσωτοί Δείκτες Όγκου, Μη Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία)

*Η πράσινη κουκίδα αντιστοιχεί σε αύξηση και η πορτοκαλή σε μείωση

Στη βιομηχανία οι μεταβολές του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής και του δείκτη κύκλου εργασιών ακολουθούν αντίθετες τάσεις. Ο εποχικά προσαρμοσμένος δείκτης βιομηχανικής παραγωγής παρουσιάζει αύξηση τον τελευταίο μήνα για τον οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (Ιανουάριος 2019). Τον Ιανουάριο το επίπεδο της παραγωγής αυξήθηκε σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2018 διατηρώντας υψηλότερο επίπεδο από τον Οκτώβριο 2018 και σαφώς υψηλότερο από το αντίστοιχο επίπεδο του προηγούμενου έτους. Η αύξηση του οφείλεται κατά κύριο λόγο σε συνεχή βελτίωση στον τομέα του ηλεκτρισμού. Στις εξελίξεις του τελευταίου μήνα, έχει επιδράσει αρνητικά η μείωση της παραγωγής στα ορυχεία – λατομεία, ενώ οι υπόλοιποι τομείς έχουν θετική συμβολή. Στις αγορές βιομηχανικών προϊόντων, η πορεία του γενικού δείκτη κύκλου εργασιών ακολουθεί πτωτική τροχιά, με το μήνα Δεκέμβριο να είναι χαμηλότερα από τα αντίστοιχα επίπεδα του προηγούμενου έτους. Παρατηρείται κάμψη του κύκλου εργασιών στις «μεταποιητικές βιομηχανίες» τους τελευταίους δυο μήνες, ενώ αντίθετα ο τομέας «ορυχείων – λατομείων» εμφανίζει θετική μεταβολή.

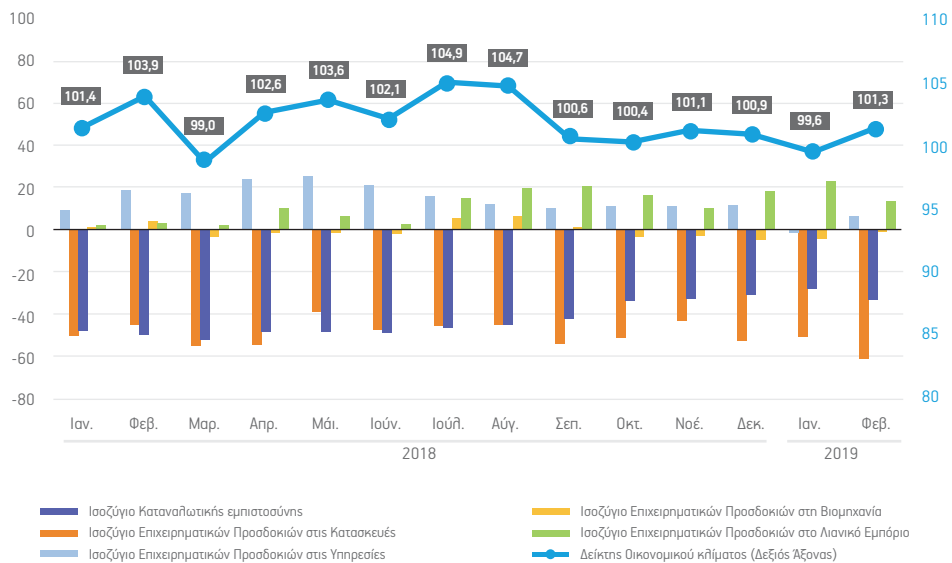
Ο δείκτης οικονομικού κλίματος βελτιώθηκε τον μήνα Φεβρουάριο του 2019, μετά από μικρή πτώση που κατέγραψε τον Ιανουάριο και διαμορφώθηκε στις 101,3 μονάδες. Πάντως η τιμή του δείκτη για το μήνα Φεβρουάριο παραμένει χαμηλότερη σε σύγκριση με τα αντίστοιχα επίπεδα του προηγούμενου έτους. Στις θετικές τάσεις του τελευταίου μήνα συμβάλλει η βελτίωση στο ισοζύγιο προσδοκιών στις Υπηρεσίες και στη Βιομηχανία. Παρά τις βελτιώσεις, τα ισοζύγια Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης και Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές παραμένουν σε αρνητικό πεδίο.

Διάγραμμα 7: Δείκτες Παραγωγής και Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία (Εποχικά Προσαρμοσμένα Στοιχεία)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ & EUROSTAT

Διάγραμμα 8: Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών και Οικονομικού Κλίματος (Εποχικά Προσαρμοσμένοι)

Πηγή: EUROSTAT

Ισοζύγιο Πληρωμών

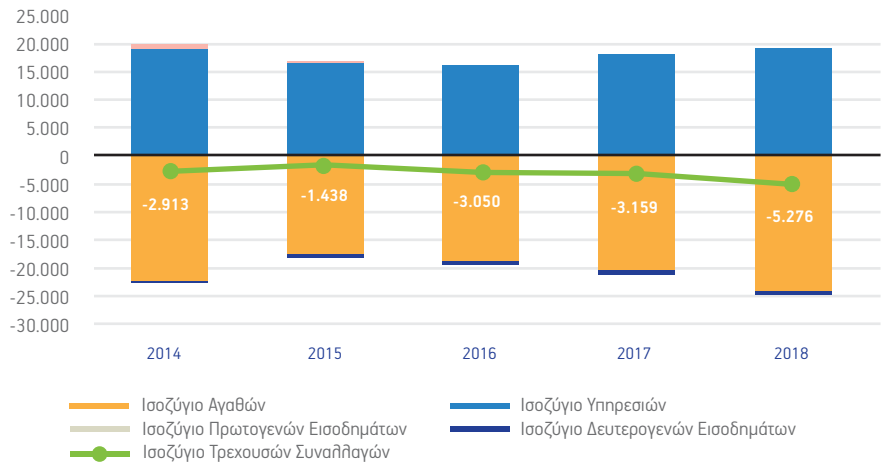
Το 2018, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παρουσίασε έλλειμμα ύψους €5.276 εκατ. (2,9% του ΑΕΠ), αυξημένο κατά €2.116 εκατ. σε σχέση με το 2017 (έλλειμμα 1,8% του ΑΕΠ). Η επιδείνωση αυτή οφείλεται στις αυξήσεις των ελλειμμάτων των ισοζυγίων αγαθών και πρωτογενών εισοδημάτων κατά €2.655 και €871 εκατ. αντίστοιχα, οι οποίες μερικώς μόνο αντισταθμίστηκαν από την αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών κατά €1.309 εκατ. και τη μείωση του ελλείματος του ισοζυγίου δευτερογενών εισοδημάτων κατά €101 εκατ.

Ειδικότερα, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών διαμορφώθηκε στα €22.489 εκατ., με τις εξαγωγές να ανέρχονται στα €32.373 εκατ., αυξημένες κατά 15,5% σε σχέση με πέρυσι (+4.332 εκατ.), ενώ οι εισαγωγές ανήλθαν σε €54.862 εκατ., σημειώνοντας αύξηση 14,6% (+6.988 εκατ.). Η επιδείνωση αυτή του ισοζυγίου αγαθών προέρχεται από την αύξηση των ελλειμμάτων στα ισοζύγια καυσίμων και λοιπών αγαθών κατά €1.463 και €1.175 εκατ. αντίστοιχα, καθώς και από τη μικρή επιδείνωση κατά €17 εκατ. του ισοζυγίου πλοίων.

Όσον αφορά το ισοζύγιο υπηρεσιών, η αύξηση του πλεονάσματος κατά €1.309 εκατ. (+7,3%) οφείλεται κατά κύριο λόγο στη βελτίωση του ταξιδιωτικού ισοζυγίου κατά €1.218 εκατ. (+9,6%) και δευτερευόντως στην αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυγίου μεταφορών κατά €632 εκατ. (+12,8%). Αντιθέτως, το ισοζύγιο λοιπών υπηρεσιών επιδεινώθηκε κατά €541 εκατ.

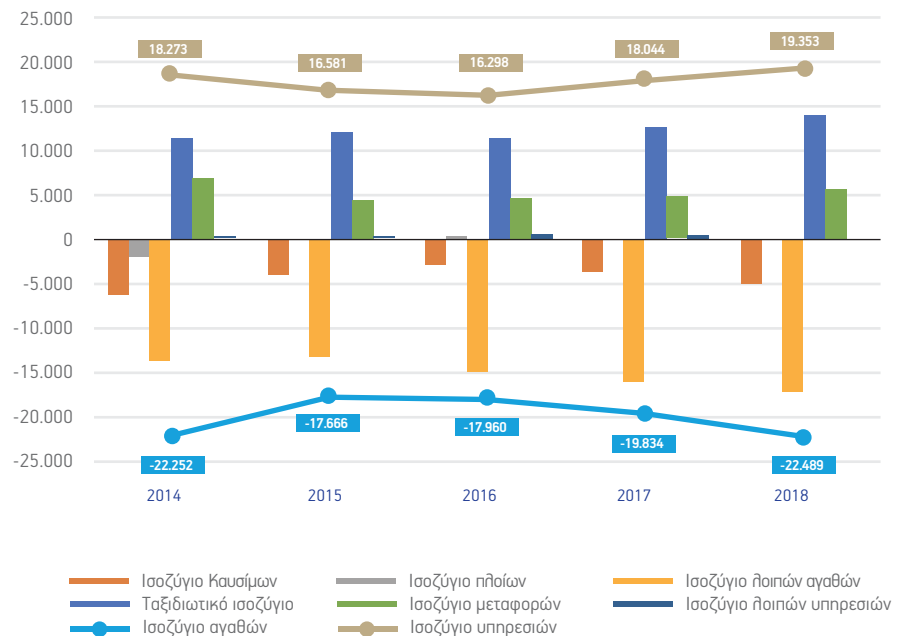
Τέλος, οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις διατηρήθηκαν σε σχετικά υψηλό επίπεδο και ανήλθαν στα €3.640 εκατ., αυξημένες κατά €442 εκατ. σε σχέση με πέρυσι (+13,8%). Η επίδοση αυτή είναι η υψηλότερη της τελευταίας 12ετίας, αν και οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις παραμένουν χαμηλές ως ποσοστό του ΑΕΠ (περί το 2%).

Διάγραμμα 9: Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (σε εκατ. €)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Διάγραμμα 10: Ισοζύγια αγαθών και υπηρεσιών (σε εκατ. €)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

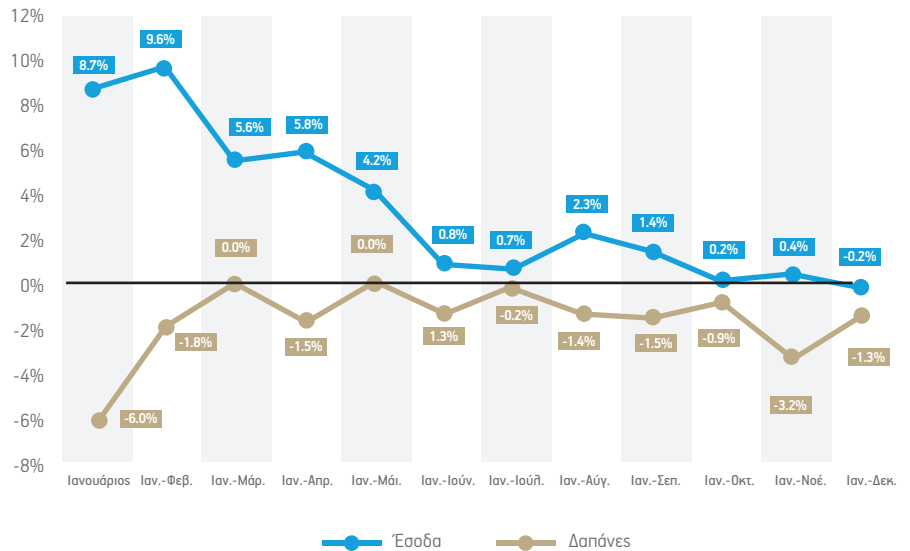
Κρατικός Προϋπολογισμός (ΚΠ) και Προϋπολογισμός Γενικής Κυβέρνησης (ΓΚ)

Το πρωτογενές πλεόνασμα του Κρατικού Προϋπολογισμού (ΚΠ), την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2018, διαμορφώθηκε σε €3.237 εκατ. έναντι €1.941 εκατ. την περυσινή χρονιά και έναντι στόχου €3.603 εκατ. Η απόκλιση ως προς τον στόχο προήλθε αποκλειστικά: α) από την υστέρηση που παρουσίασαν οι εισροές από την ΕΕ για το Π.Δ.Ε. και β) από τις μειωμένες εισπράξεις εσόδων αποκρατικοποιήσεων, αφού το συμφωνηθέν ποσό των €1.115 εκατ. (καθαρό έσοδο αποκρατικοποιήσεων) που αφορά την 20ετή επέκταση της σύμβασης παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» εισπράχθηκε εν τέλει στις 22 Φεβρουαρίου του 2019, και όχι εντός του 2018, όπως είχε προβλεφθεί. Αντίθετα, ο Τακτικός Προϋπολογισμός (πλην εσόδων αποκρατικοποιήσεων) εκτελέστηκε κατά κανόνα εντός στόχων κατά τη διάρκεια του 2018 (διάγραμμα 11).

Την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2018, το πρωτογενές πλεόνασμα της ΓΚ, σε ταμειακή βάση, ανήλθε σε 3,05% του ΑΕΠ, έναντι πρωτογενούς πλεονάσματος ύψους 3,45% του ΑΕΠ, την αντίστοιχη περίοδο του 2017. Η συρρίκνωση αυτή του πρωτογενούς πλεονάσματος σε σχέση με πέρυσι οφείλεται σχεδόν εξολοκλήρου στα έσοδα από «Πωλήσεις μη χρηματοοικονομικών παγίων». Το ποσό των €1.258 που εισπράχθηκε το 2017 σε αυτή την κατηγορία αφορά κατά βάση έσοδα από την παραχώρηση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων στη Fraport (ιδιωτικοποιήσεις), τα οποία δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του πρωτογενούς αποτελέσματος σε όρους «Ενισχυμένης Εποπτείας». Ως προς το πρωτογενές πλεόνασμα σε όρους «ενισχυμένης εποπτείας» αυτό εκτιμάται να υπερβεί το 2018 τον στόχο του 3,5% του ΑΕΠ, μετά και από την καταβολή κοινωνικού μερίσματος σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, ύψους €769 εκατ. στο τέλος του 2018.

Τον Ιανουάριο του 2019 το πρωτογενές αποτέλεσμα του ΚΠ παρουσιάζει επιδείνωση σε σχέση με το 2018 λόγω της μεγάλης μείωσης των εισροών του ΠΔΕ, ενώ και οι δαπάνες για παροχές σε εργαζομένους είναι αυξημένες κυρίως λόγω της καταβολής του ποσού των €321 εκατ. για πληρωμές εφάπαξ χρηματικών ποσών, τα οποία αφορούν αναδρομικά σε συνταξιούχους και εν ενεργεία δημόσιους λειτουργούς (στρατιωτικούς, ιατρούς, πανεπιστημιακούς, δικαστικούς). Ωστόσο το πρωτογενές αποτέλεσμα του πρώτου μήνα του 2019 κατέγραψε σημαντική βελτίωση ως προς το στόχο καθώς η προβλεπόμενη πίστωση για πληρωμές εφάπαξ χρηματικών ποσών ήταν πολύ υψηλότερη (€982 εκατ.). Τέλος, μειωμένο κατά €473 εκατ. εμφανίζεται τον Ιανουάριο του 2019 το πρωτογενές πλεόνασμα της ΓΚ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2018, αντικατοπτρίζοντας την επιδείνωση των μεγεθών του ΚΠ. Αντίθετα, διευρυνμένα πλεονάσματα κατέγραψαν οι ΟΚΑ, οι ΟΤΑ και οι λοιποί φορείς της ΚΚ.

Διάγραμμα 11: Αποκλίσεις στην εκτέλεση των εσόδων προ επιστροφών φόρων⁽¹⁾ και των πρωτογενών δαπανών του ΤΠ 2018 (έναντι των στόχων⁽²⁾), σε % (σωρευτικά στοιχεία).

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των Μηνιαίων Δελτίων Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού 2018.

(1) Δεν συμπεριλαμβάνονται τα έσοδα αποκρατικοποιήσεων.

(2) Οι στόχοι αφορούν σε μεγάλη προσαρμοσμένα στα συνολικά όπως αποτυπώνονται στις εκτιμήσεις της Εισηγητικής Έκθεσης του Προϋπολογισμού 2018 (για την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου), του ΜΠΔΣ 2019-2022 (για την περίοδο Μαΐου-Σεπτεμβρίου) και της Εισηγητικής Έκθεσης του Προϋπολογισμού 2019 (για την περίοδο Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου).

Πίνακας 1: Εκτέλεση Προϋπολογισμού 2018 σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης (σε εκατ. €)

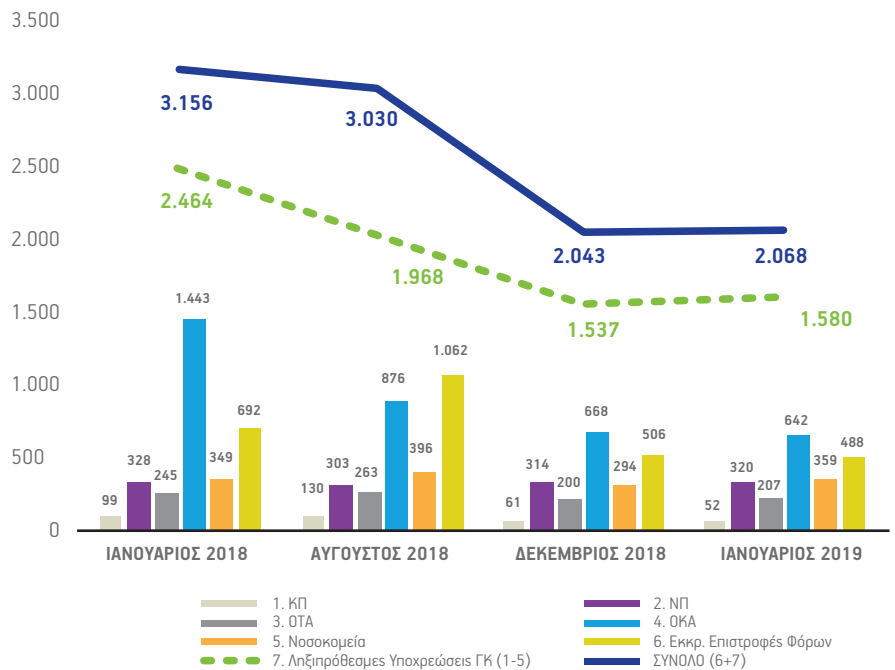
	Ιαν.-Δεκ. 2017	Ιαν.-Δεκ. 2018	Δ%
Έσοδα¹	79.660	80.067	0,5%
Φόροι	47.790	49.924	4,5%
Ασφαλιστικές Εισφορές	20.715	21.339	3,0%
Μεταβιβάσεις	5.435	4.072	-25,1%
Πωλήσεις μη χρημ/κών παγίων	1.258	86	-93,2%
Λοιπά Έσοδα	4.462	4.646	4,1%
Δαπάνες	78.997	79.195	0,3%
Αμοιβές προσωπικού	16.213	16.872	4,1%
Αγορά αγαθών και υπηρεσιών	7.278	7.314	0,5%
Τόκοι καταβληθέντες	5.559	4.758	-14,4%
Επιδοτήσεις	1.837	1.485	-19,2%
Μεταβιβάσεις	4.188	4.715	12,6%
Κοινωνικές παροχές	39.091	39.414	0,8%
Αγορές μη χρημ/κών παγίων	4.805	4.629	-3,7%
Λοιπές δαπάνες	27	10	-63,0%
Ισοζύγιο (πλεόνασμα(+))	663	871	
Ως % του ΑΕΠ	0,37%	0,47%	
Πρωτογενές Πλεόνασμα	6.222	5.630	
Ως % του ΑΕΠ	3,45%	3,05%	

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων ΓΚ Δεκεμβρίου 2018 (Φεβρουάριος 2019).

1) Έσοδα μετά επιστροφών

Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις Δημοσίου

Διάγραμμα 12: Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις Ελληνικού Δημοσίου. Σύνολο και ανά κατηγορία (σε εκατ. €)

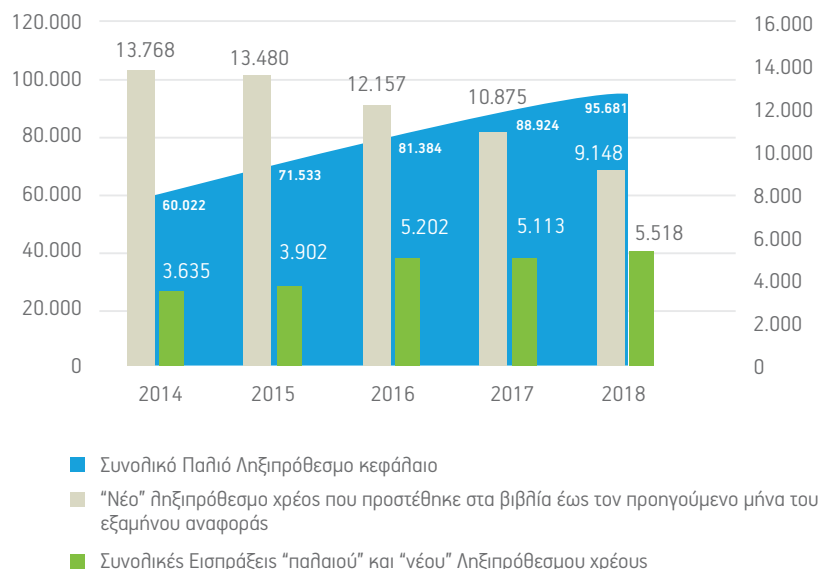
Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Δελτία Μηνιαίων Στοιχείων ΓΚ Ιανουαρίου 2018 & 2019

Τον Ιανουάριο του 2019, οι συνολικές ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων των εκκρεμών επιστροφών φόρων) ανήλθαν σε €2.068 εκατ., οριακά αυξημένες σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, ενώ παρόμοια είναι η μεταβολή που παρατηρείται στο συσσωρευμένο υπόλοιπο ληξιπρόθεσμων οφειλών της ΓΚ (€1.580 εκατ. έναντι €1.537 εκατ.). Σε ετήσια βάση καταγράφεται σημαντική αποκλιμάκωση του συνόλου των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων αποδιδόμενη κυρίως στην μείωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της ΓΚ κατά €884 εκατ. Το μεγαλύτερο τμήμα της μείωσης αυτής (€496 εκατ.), επετεύχθη έως τον Αύγουστο του 2018, επικουρούμενο από εκταμιεύσεις του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ESM) αποκλειστικά για την πλήρη εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων στο πλαίσιο του 3^{ου} προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Παρά τη σημαντική συρρίκνωση του αποθέματος ληξιπρόθεσμων τα τελευταία έτη, δεν κατάστη δυνατή η πλήρης εκκαθάρισή τους, ούτε τον Αύγουστο του 2018 όπως αρχικά είχε θεθεί, αλλά ούτε μέχρι τον Φεβρουάριο του 2019². Πρόκειται για μία ανοιχτή πρόκληση προς τη δημοσιονομική διαχείριση για το τρέχον έτος.

² Ημερομηνία διεξαγωγής της 2ης αξιολόγησης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο της «ενισχυμένης εποπτείας».

Ληξιπρόθεσμες Απαιτήσεις Δημοσίου

Διάγραμμα 13: Ληξιπρόθεσμες Απαιτήσεις Ελληνικού Δημοσίου (οφειλές φορολογουμένων προς το δημόσιο) και συνολικές εισπράξεις. Στοιχεία δωδεκαμήνου 2014-2018 (σε εκατ. €)

Πηγή: Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)

*Τα στοιχεία του "Νέου Ληξιπρόθεσμου Χρέους" υπολογίζονται με χρονική υστέρηση ενός μήνα, σε σχέση με την περίοδο εισπράξης και διαγραφής έναντι αυτού. Σημειώνεται ότι το "Νέο Ληξιπρόθεσμο Χρέος" αφορά το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο έως τον προηγούμενο μήνα από το μήνα αναφοράς ενώ τα στοιχεία του "Παλαιού Ληξιπρόθεσμου Χρέους" αφορούν το "Παλιό Ληξιπρόθεσμο Κεφάλαιο" όπως διαμορφώνεται το μήνα αναφοράς.

** Ως "Παλιό Ληξιπρόθεσμο Χρέος" ορίζεται το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο την 30/11 του προηγούμενου έτους από το έτος αναφοράς (αναγράφεται κατόπιν αφαίρεσης των διενεργούμενων εισπράξεων και διαγραφών).

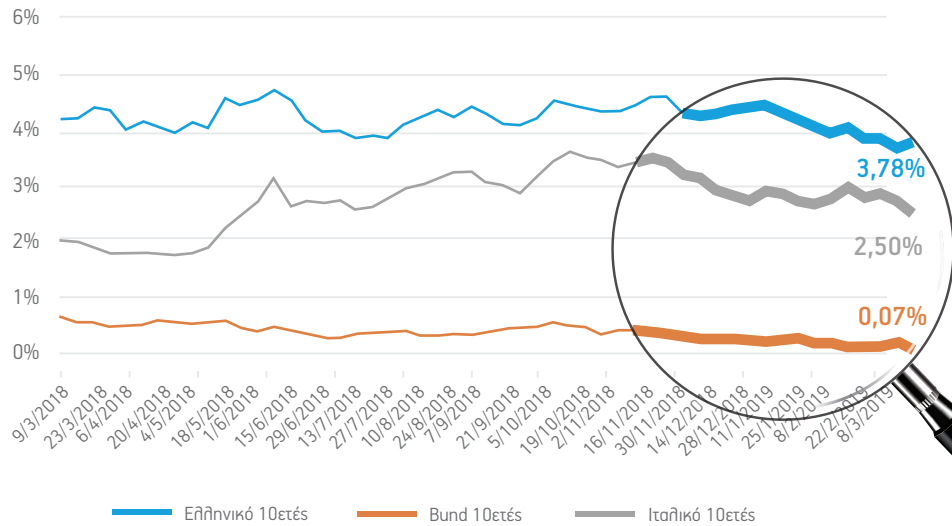
Η εξέλιξη των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων του ελληνικού δημοσίου παραμένει αυξητική, γεγονός που αποδίδεται τόσο στην σύνθεση του παλαιού ληξιπρόθεσμου κεφαλαίου όσο και στην συνεχιζόμενη υστέρηση των εισπράξεων έναντι των νέων ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων. Ωστόσο, η υστέρηση αυτή συνεχίζει να καταγράφει φθίνοντα ρυθμό, με τις ετήσιες επιδόσεις, τόσο από πλευράς εισπράξεων όσο και από πλευρά δημιουργίας νέου ληξιπρόθεσμου χρέους, να είναι σε υψηλό πενταετίας (2014-2018). Συγκεκριμένα, σταθερά πτωτική τάση καταγράφει και το 2018, το νέο ληξιπρόθεσμο χρέος το οποίο ανήλθε σε €9.148 εκατ., μειωμένο κατά σε €1.727 εκατ. σε σχέση με το 2017. Η ετήσια αυτή μεταβολή είναι η υψηλότερη στην πενταετία, ενώ η σωρευτική μείωση σε σχέση με το 2014 υπολογίζεται σε €4.620 εκατ. Επιπλέον, περαιτέρω βελτίωση καταγράφεται το 2018 και στις συνολικές εισπράξεις έναντι παλαιού και νέου ληξιπρόθεσμου χρέους, οι οποίες ανήλθαν σε €5.518 εκατ. Το ύψος των εισπράξεων το 2018 είναι αυξημένο κατά €408 εκατ. σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ η επίδοση αυτή είναι πολλαπλάσια σε σχέση με τα έτη 2014 & 2015. Οι βελτιωμένες εισπρακτικές επιδόσεις το 2018 συγκαταλέγονται στις αιτίες επίτευξης του στόχου για το πρωτογενές πλεονάσμα το 2018.

Αποδόσεις Ομολόγων

Τις τελευταίες εβδομάδες η απόδοση των ελληνικών ομολόγων κατέγραψε σημαντική κάμψη και διαμορφώνεται πλέον στο 3,8%. Οι θετικές μακροοικονομικές επιδόσεις, τις οποίες οι διεθνείς οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης εκτιμούν ότι θα διατηρηθούν τα επόμενα χρόνια, η συνέχιση της χαλαρής νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ και ο κατευνασμός της διαμάχης της Ιταλικής κυβέρνησης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι παράγοντες οι οποίοι έχουν συνδράμει στην αποκλιμάκωση των αποδόσεων.

Στις 5/3/2019, το Ελληνικό Δημόσιο προχώρησε στην έκδοση δεκαετούς ομολόγου με επιτόκιο 3,875%, και άντλησε €2,5 δισ. Η πρόσφατη αυτή έξοδος στις διεθνείς κεφαλαιαγορές πραγματοποιήθηκε μετά την αναβάθμιση στις 1/3/2019 της πιστοληπτικής ικανότητας της ελληνικής οικονομίας, από τον οίκο Moody's, κατά δυο βαθμίδες, από B3 σε B1. Είχε προηγηθεί στις 29/1/2019 έκδοση πενταετούς ομολόγου, από την οποία το Ελληνικό Δημόσιο άντλησε €2,5 δισ., με επιτόκιο 3,45%. Η προηγούμενη έκδοση δεκαετούς ομολόγου είχε πραγματοποιηθεί δύο μήνες πριν την έναρξη του πρώτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα, το Μάρτιο του 2010, με την απόδοση τότε να ανέρχεται σε 6,39%. Βεβαίως οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων εξακολουθούν να είναι σημαντικά υψηλότερες των αντίστοιχων τίτλων των ευρωπαϊκών οικονομιών.

Διάγραμμα 14: Απόδοση 10ετούς ελληνικού, γερμανικού, και ιταλικού ομολόγου Δημοσίου

Πηγή: Bloomberg

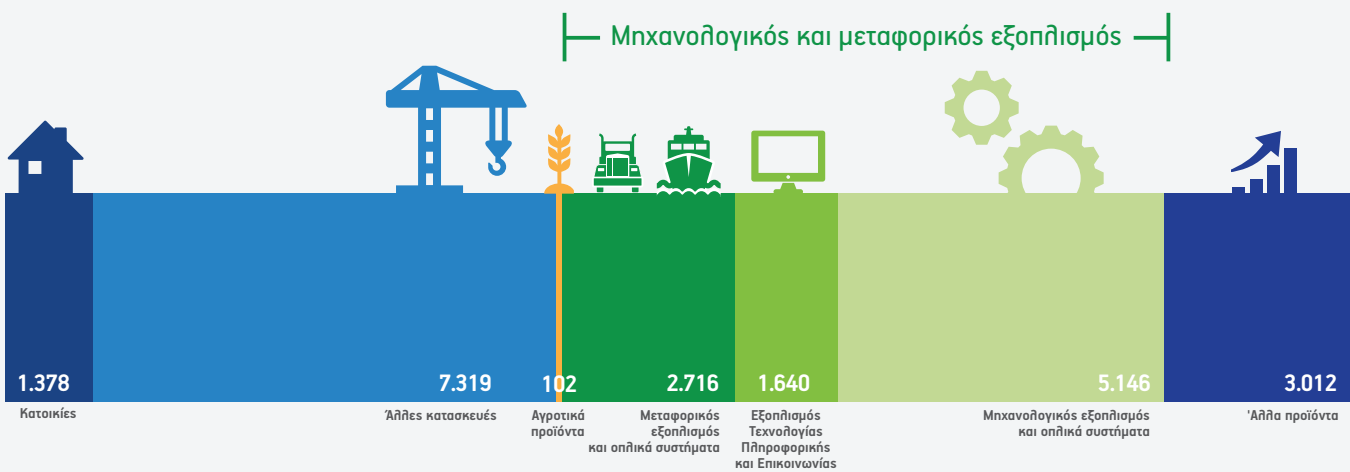
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2018

(σε εκατομμύρια € και % μεταβολή σε σχέση με το 2017)

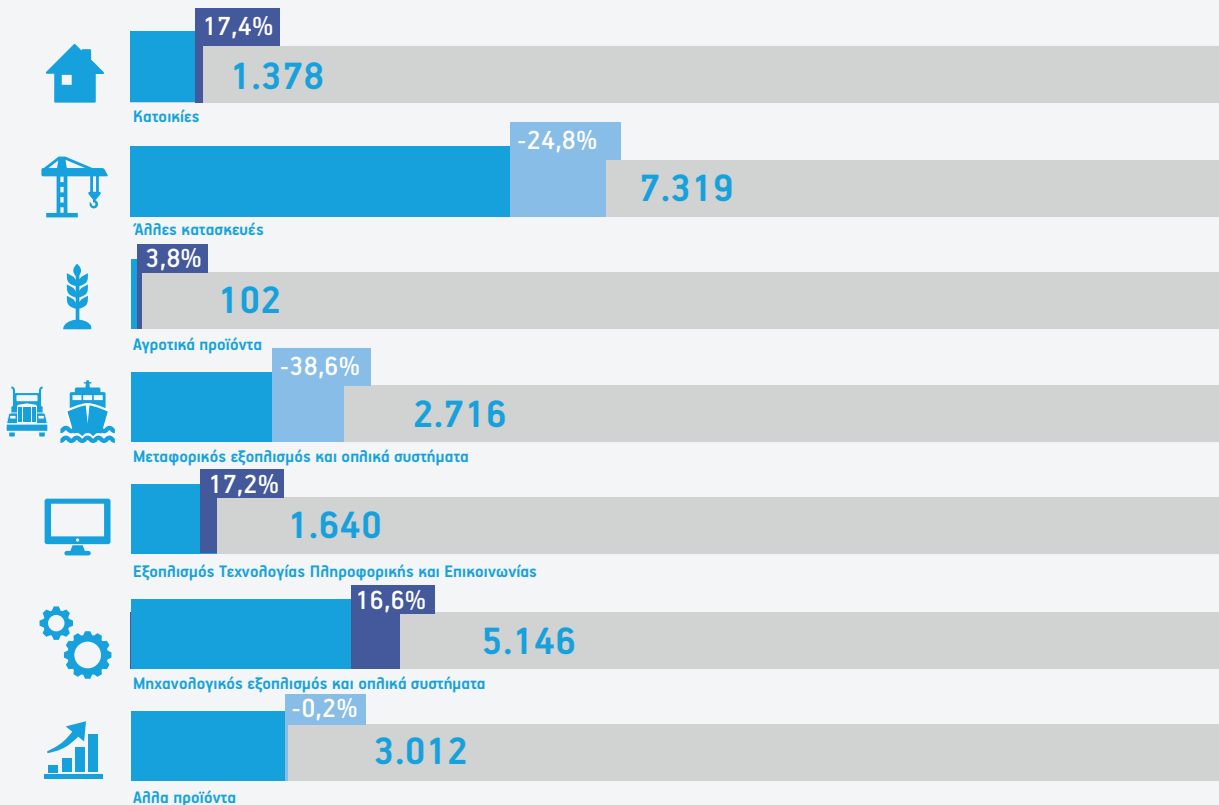
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου

21.345

-12%

Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου ανά κατηγορία

Μερίδιο Επενδύσεων στο ΑΕΠ (ως % του ΑΕΠ)

